

Liefdevol ontmaskeren met de Wijsheidsspreuken

RECENSIE: Een boom geplant aan water – André Jansen O.F.M.
De Wijsheidsspreuken van de heilige Franciscus van Assisi

Dit diepgaande, verfrissende en inspirerende boek maakt zonder twijfel deel uit van het levenswerk van André Jansen. Ik las het resultaat van tientallen jaren contemplatie, diepte-onderzoek en studie van Franciscus' geschriften.

Om een boek als dit te kunnen schrijven, moet je bereid zijn tot oprecht zelfonderzoek en ontmaskerende observatie. Telkens opnieuw stond ik versteld van het diepe inzicht van zowel Franciscus als André Jansen wanneer het gaat om de menselijke psychologie en onze interacties met elkaar. Hoe subtiel soms ook, ze weten iedere valkuil, iedere onzuiverheid te ontmaskeren. André Jansen laat zich daarin bijstaan door twee grote denkers die zo vaak de nagel op de kop slaan: René Girard en Ivan Boszormenyi-Nagy. Ook zij inspireren je als lezer, mede dankzij de begrijpelijke manier waarop André Jansen hun denken inzichtelijk maakt.

Voor u en mij was het al lang duidelijk dat Franciscus een mysticus van hoog niveau is. Toch is voor sommigen misschien nog nodig dat expliciet gemaakt wordt dat zijn spiritualiteit dezelfde diepe mystieke waarde heeft als die van Meister Eckhart, Ignatius van Loyola en Johannes Climacus.

André Jansen slaagt erin de compact geschreven Wijsheidsspreuken zo te ontvouwen dat je de diepmenselijke ervaring herkent in de zoektocht van Franciscus en van elke mystieke zoeker, inclusief jezelf. Samen met Franciscus legt hij de vinger op de wonde en laat hij je zien dat je al een hele weg gegaan bent in het bouwen op en je toevertrouwen aan de Allerhoogste. Net zoals bij Franciscus, met zijn God-, mens- en aarde-lievende spiritualiteit, is dat een weg van vallen en telkens weer opstaan, zodra je inziet dat de weg die je gaat niet tot het volle leven leidt. De Wijsheidsspreuken helpen ook om tot dat inzicht te komen. Wie het aangaat, vindt zijn eigen grond en waarde in de Maker van al wat is in plaats van het te zoeken in de goedkeurende blik of woorden van de ander of van jezelf.

De strengheid waarmee Franciscus de weg ten dode soms afschildert, die het bekende schuldgevoel over de eigen imperfectie zou kunnen aanwakkeren, wordt niet meer dan een eenvoudige correctie wanneer we ons de grote barmhartigheid herinneren waartoe hij zichzelf en zijn broeders steeds opnieuw aanzet. Deze zachtmoedigheid herkennen we bij alle wijze mensen. Zij die de tederheid van de Allerhoogste hebben ervaren, weerspiegelen die en bedaren daarmee liefdevol de hardheid die wij voor onszelf nog hebben. Boeten wordt dan eenvoudigweg de verbinding herstellen en ten volle genieten en dankzeggen om al wat ons gegeven is aan zachtheid, kracht en doorleefde wijsheid.

Ook wie goed thuis is in de geschriften van Franciscus en het eerdere werk van André Jansen zal van dit boek genieten. Het staat boordevol verwijzingen naar de andere geschriften en het is gebaseerd op de door Franciscus en André Jansen blootgelegde menselijke oervalkuilen, die ons als mens blijven uitdagen. Een boek om geregeld open te slaan en op je eigen leven te leggen om je kleinmenselijkheid telkens opnieuw te ontmaskeren en zo het volle leven te vinden, in vreugde toegewijd aan de Allerhoogste.